

DECYZJA KOMISJI

z dnia 25 września 2007 r.

dotycząca środków pomocy nr C 47/2003 (ex NN 49/2003) zastosowanych przez Hiszpanię na rzecz przedsiębiorstwa Izar*(notyfikowana jako dokument nr C(2007) 4298)**(jedynie tekst w języku hiszpańskim jest autentyczny)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2008/141/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

w obu pismach Repsol odpowiednio w pismach sporządzonych w dniu 12 stycznia i 10 maja 2004 r.

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

(4) W kontekście dwóch decyzji dotyczących pomocy państwa, nie mających związku z niniejszym postępowaniem⁽²⁾, przyjętych w 2004 r. (tzn. po wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie gwarancji dotyczących gazowców, Komisja uznała, że pomoc publiczna w kwocie 864 mln EUR, którą Hiszpania udzieliła Izar, jest niezgodna z Traktatem i nakazała jej odzyskanie.

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami⁽¹⁾ oraz mając na względzie przedstawione uwagi,(5) W piśmie z dnia 5 sierpnia 2004 r. Hiszpania powołała się na art. 296 Traktatu⁽³⁾, w celu uratowania aktywów stoczni związanych z działalnością na potrzeby marynarki wojennej przed skutkami przewidywanej upadłości Izar spowodowanej wykonaniem wspomnianego nakazu odzyskania środków. W późniejszej korespondencji hiszpańskie władze wyjaśniły również Komisji, w jaki sposób funkcjonować ma nowa stocznia marynarki wojennej będącą następczynią Bazán (zwana dalej „Navantia”), zwróciły uwagę na podjęte zobowiązania mające zaradzić problemom w dziedzinie konkurencji oraz zaproponowały metodę śledzenia ich realizacji.

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

(1) W marcu 2000 r. Komisja otrzymała informację, że hiszpański holding publiczny Sociedad Estatal de Participaciones Industriales (zwaną dalej „SEPI”) udzielił przedsiębiorstwu Repsol/Gas Natural (zwanemu dalej „Repsol”) trzech gwarancji dotyczących budowy i dostarczenia trzech gazowców. Realizacja zamówienia została powierzona dwóm państwowym stoczniom należącym w owym czasie do przedsiębiorstwa Astilleros Españoles (zwanego dalej „AESA”), włączonych później do grupy Izar. AESA i Izar należały w całości do SEPI.

(6) W międzyczasie wydane w odniesieniu do Izar nakazy odzyskania środków na łączną kwotę 1,2 mld EUR⁽⁴⁾ doprowadziły przedsiębiorstwo do stanu ujemnego kapitału własnego i praktycznej upadłości. W świetle powyższych okoliczności w dniu 1 kwietnia 2005 r. Hiszpania rozpoczęła likwidację cywilnych stoczni nadal należących do Izar (tzn. stoczni, które nie zostały włączone do niedawno utworzonej stoczni Navantia: w Gijón, Sestao, Manises i Sewilli) oraz rozpoczęła proces prywatyzacji tych stoczni.

(2) Pismem z dnia 9 lipca 2003 r. Komisja powiadomiła Hiszpanię o swojej decyzji o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do powyższych trzech niezgłoszonych środków.

II. OPIS ŚRODKÓW POMOCY

(3) W pismach z dnia 5 sierpnia 2003 r. i 22 października 2003 r. władze hiszpańskie przedstawiły swoje uwagi na temat pisma Komisji. Komisja otrzymała także uwagi jednej z zainteresowanych stron (Repsol), w październiku 2003 r. i w lutym 2004 r. Uwagi te przekazano Hiszpanii, z możliwością odniesienia się do nich. Hiszpania ustosunkowała się do uwag zawartych

(7) W 1999 r. Repsol udzieliło trzem armatorom wspomnianych zamówień na świadczenie usług frachtu za pośrednictwem gazowca na zasadach długoterminowego czarteru czasowego, z opcją zwiększenia liczby gazowców do dwóch na każde przedsiębiorstwo.

⁽²⁾ Sprawy C 38/2003 i C 40/2000.⁽³⁾ Artykuł ten zezwala państwom członkowskim „podejmować środki, jakie uważa za konieczne w celu ochrony podstawowych interesów jego bezpieczeństwa, a które odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi”.⁽⁴⁾ Do kwoty wynikającej z dwóch decyzji z 2004 r. należy doliczyć jeszcze kwotę 111 mln EUR, do której zwrotu Izar zobowiązana została na mocy wcześniejszej decyzji z 1999 r. w sprawie C 3/99.⁽¹⁾ Dz.U. C 209 z 4.7.2003, str. 24.

- (8) Następnie armatorzy przystąpili do negocjacji ze stoczniami, w tym koreańskimi, dotyczących budowy trzech gazowców. W dniu 31 lipca 2000 r. trzy zamówienia na budowę gazowców zostały udzielone dwóm hiszpańskim stoczniom państwowym, których własność przeszła właśnie z AESA na Izar⁽¹⁾. Doszło także do podpisania ostatecznych umów na budowę statków.
- (9) W tym samym dniu AESA podpisało dodatkową klauzulę do umów dotyczących budowy statków, w której zobowiązywało się zabezpieczyć Repsol przed określonymi kosztami, które Repsol zmuszone byłoby ponieść, gdyby z winy stoczni statki nie zostały dostarczone zgodnie z postanowieniami umownymi.
- (10) W tym samym dniu (31 lipca 2000 r.) SEPI udzieliło Repsol gwarancji dotyczących wykonania wszystkich trzech umów na budowę statków, które obejmowały te same szkody i straty, przed którymi AESA zobowiązało się zabezpieczyć Repsol⁽²⁾. Maksymalna kwota strat objętych gwarancjami została ustalona na 180 mln EUR na każdy statek, czyli łącznie około 540 mln EUR. Gwarancje zostały udzielone na okres od dnia 31 lipca 2000 r. do dnia, w którym upływie 12 miesięcy od dostarczenia poszczególnych statków⁽³⁾.

III. PRZYCZYNY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (11) W decyzji z dnia 9 lipca 2003 r. o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego („decyzja o wszczęciu postępowania”) Komisja stwierdziła, że trzy środki pomocy stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu oraz zakwestionowała ich zgodność ze wspólnym rynkiem. Komisja uznała, że beneficjentami pomocy były stocznie, ale nie wykluczyła, że skorzystało na niej także Repsol. Komisja zdecydowała również, że postępowanie wszczęte na mocy art. 88 ust. 2 musi dotyczyć także Repsol, by umożliwić przedstawienie dodatkowych informacji, niezbędnych do usunięcia wspomnianych wątpliwości.

IV. UWAGI OTRZYMANE PO WSZCZĘCIU FORMALNEGO POSTĘPOWANIA

- (12) W swoich uwagach Repsol podkreśliło konieczność oddzielnego rozpatrywania jego statusu jako podmiotu

korzystającego z gwarancji umownych oraz jako beneficjenta rzekomych korzyści wynikających z pomocy państwa. Zdaniem Repsol:

- gwarancje udzielone przez SEPI obejmowały korzyści, które przysługiwały Repsol zgodnie z hiszpańskim prawem cywilnym lub handlowym. Gwarancje te przysługują Repsol jako wierzycielowi armatorów, Izar i stoczni. Repsol nie musiał wносить żadnej opłaty z tytułu gwarancji, ponieważ zgodnie z praktyką rynkową przedsiębiorstwa uzyskujące zabezpieczenie wykonania zobowiązań umownych nie płacą za to zabezpieczenie,
- ponadto gwarancje nie stawiły Repsol w żadnej mierze w uprzywilejowanej pozycji gospodarczej, w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu. Tak jak w przypadku gwarancji uzyskanych od spółek dominujących armatorów, regwarancje udzielone przez SEPI zabezpieczały jedynie wypełnienie postanowień umów dotyczących czasowego czarteru i umów w sprawie budowy statków, umożliwiając Repsol dotrzymanie umów przewozu gazu podpisanych z innymi podmiotami,
- Repsol zażądałby dodatkowych gwarancji w stosunku do tych udzielonych przez Izar, niezależnie od tego, czy miałyby one zostać zapewnione przez SEPI, czy też przez inny podmiot. Zgodnie z praktykami rynkowymi gwarancje te są niezbędne ze względu na kwotę inwestycji i zobowiązań handlowych oraz związane z nimi ryzyko.

- (13) Hiszpania przedstawiła podobną argumentację na temat statusu Repsol. W związku z tym hiszpańskie władze stwierdziły, że Repsol nie może zostać uznane za beneficjenta pomocy państwa.

V. OCENA

Status Repsol jako potencjalnego beneficjenta pomocy

- (14) Jedną z przesłanek decyzji o wszczęciu postępowania było dążenie do ustalenia beneficjentów wszystkich rodzajów pomocy państwa wynikającej z gwarancji dostawy udzielonych przez SEPI.
- (15) Komisja zwraca uwagę na reguły prawa cywilnego, które stanowią, że dostawca i usługodawca odpowiadają za realizację umowy podpisanej z nabywcą. Odpowiedzialność ta dotyczy zarówno jakości produktu, jak i uzgodnionego terminu dostarczenia. W związku z tym, jeżeli wskutek naruszenia postanowień umownych nabywca poniósł szkodę, może żądać jej wyrównania. W rozpatrywanym przypadku obowiązek ten spoczywałby na stoczni lub jej spółce dominującej – Izar.

⁽¹⁾ Po 20 lipca 2000 r. AESA sprzedała Izar dwie stocznie odpowiedzialne za budowę gazowców. W piśmie z dnia 13 lutego 2003 r. władze hiszpańskie potwierdziły, że Izar przejęła odpowiedzialność za zobowiązania AESA wynikające z umów na budowę statków.

⁽²⁾ Gwarancje te przewidywały, że SEPI na żądanie Repsol pokryje wszelkie bezpośrednie lub pośrednie koszty i wynikające z nich straty, które Repsol zmuszone byłoby ponieść, gdyby statki nie zostały dostarczone zgodnie z postanowieniami umownymi, wskutek okoliczności, za które odpowiada Izar.

⁽³⁾ Zgodnie z umowami w sprawie budowy statków statki miały zostać dostarczone kolejno 15 września 2003 r., 15 grudnia 2003 r. i 15 marca 2004 r.

- (16) W świetle wyżej przedstawionych okoliczności wydaje się, że Repsol, które wynajmowało statki zbudowane przez (stocznie będące własnością) Izar, występowało w pozycji wierzyciela w stosunku do właścicieli statków, a tym samym Izar. W związku z tym Repsol nie może być pociągnięte do odpowiedzialności z tytułu umów czasowego czarteru ani umów dotyczących budowy statków, w tym postanowień klauzuli dodatkowej.
- (17) Zgodnie z powyższym i uwagami przedłożonymi przez Repsol i Hiszpanię, Komisja stwierdza, że Repsol nie może zostać uznane za beneficjenta pomocy, ponieważ nie uzyskało żadnych innych korzyści niż te, które przysługiwałyby mu na podstawie ogólnie obowiązujących przepisów prawa cywilnego lub handlowego.

Zamknięcie postępowania

- (18) Komisja uznaje, że dobrowolna likwidacja aktywów Izar była właściwą metodą wykonania przez Hiszpanię trzech obowiązujących nakazów odzyskania środków. Komisja uznaje w szczególności, że zobowiązania i działania zrealizowane przez Hiszpanię wystarczyły do zagwarantowania, by nie doszło do żadnego nadmiernego zakłócenia konkurencji.
- (19) Komisja jest również zdania, że Hiszpania w sposób właściwy przeprowadziła sprzedaż czterech cywilnych stoczni, w ramach przejrzystego przetargu nieograniczonego. W szczególności, w dniu 3 listopada 2006 r. Rada Ministrów zatwierdziła zbycie stoczni w Sestao, Gijón i Sewilli na rzecz nabywców wyłonionych w przetargu. Umowy prywatyzacyjne zostały podpisane w dniu 30 listopada 2006 r. Jeżeli chodzi o czwartą stocznię (w Manises), ustalono, że wariant zapewniający największe korzyści z likwidacji stoczni polega na jej zamknięciu i przekazaniu reszty aktywów na rzecz SEPL.
- (20) W wyniku procesu likwidacji i sprzedaży Izar spółka ta ostatecznie zakończyła wszelką działalność gospodarczą. Jedynym powodem dalszego istnienia Izar jest konieczność dokończenia zadań związanych z zaprzestaniem działalności, w szczególności dotyczących zwolnienia personelu. Po ukończeniu tych zadań Izar zostanie zlik-

widowana. Charakter wymienionych działań nie uzasadnia poddania ich reżymowi traktatowych zasad konkurencji. Dlatego też, nawet jeśli przyjąć, że rozpatrywane środki stawiały Izar w uprzywilejowanej pozycji gospodarczej i prowadziły do zakłóceń konkurencji, Komisja uznaje, że zakłócenia te ustały w momencie zaprzestania przez Izar działalności gospodarczej i zamknięcia stoczni. W takich okolicznościach decyzja Komisji o uznaniu takich środków za pomoc państwa oraz w sprawie ich ewentualnej zgodności z Traktatem nie miałyby żadnych praktycznych skutków.

- (21) W związku z tym formalne postępowanie wyjaśniające wszczęte na mocy art. 88 ust. 2 Traktatu stało się bezprzedmiotowe.

VI. WNIOSEK

- (22) W oparciu o powyższe ustalenia Komisja doszła do wniosku, że Repsol nie może zostać uznane za beneficjenta żadnej kwestionowanej pomocy i że postępowanie przeciwko stoczniom Izar jest bezprzedmiotowe.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Formalne postępowanie wyjaśniające wszczęte na mocy art. 88 ust. 2 Traktatu uznaje się za zamknięte.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Hiszpanii.

Sporządzono w Brukseli, dnia 25 września 2007 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji